

Kommunledningsförvaltningen
1. Planeringsavdelningen
681 84 Kristinehamn

Samrådsyttrande avseende översiktsplan för Kristinehamns kommun

Sällskapet för Naturskydd i Kristinehamn som är Naturskyddsföreningens lokala krets har i yttrandet fokuserat på natur och miljö samt grönstrukturen och dess rekreationsvärden.

För att fler än kommunens handläggare skall förstå våra synpunkter återges förklarande text från översiktsplanen eller annan bakgrundsinformation. – *Våra synpunkter redovisas därefter i punktsatser med kursiv stil.*

Bostadsområden.

Stenstaliden (B4) och Djurgårdsplatån (B12)

Här finns en gällande detaljplan som innehåller byggrätter och möjliggör förtätning av bostäder inom området (B4). När nu bostadsbyggnadsbehoven åter ökar, finns möjlighet att använda de gamla byggrätterna i området. Kommunen ser gärna att befintlig bostadsbebyggelse kompletteras (B12).

- *Om en komplettering av bebyggelsen på områdena blir aktuell så måste en sådan föregås av nya detaljplaner. Mark som får bebyggas skall minska, större tomter med attraktiva gårdsmiljöer skall eftersträvas, kombinerat med natur och parkytor utanför bostadsfastigheterna.*

Östra Vålösundet del 6 (BXX)

Planens syfte: "Huvuddragen i planen är bestämmelser som reglerar bostadsbebyggelsen med beaktande av kommunens intentioner, som är att möjliggöra permanentboende. .... Ett gång- och cykelstråk planeras genom planområdet vilket binder samman Picassoudden med Jutviken och går vidare söderut."

- *Planen möjliggör ett 30 tal nya bostäder, området bör redovisas som bostadsområde såväl på kartan som i texten. – Jutviken (XX)?*
- *Beskrivet gång-cykelstråk redovisas med "gång" på plankartorna. Det är viktigt att detta stråk blir lätt framkomligt med cykel för att underlätta besök i de attraktiva naturområdena söder om planområdet, ner mot Bobacksviken, utan att använda bil. Dessa områden beskrivs närmare under G2, rubrik Possebergslandet.*

- *Det är angeläget beskrivet **gång-cykelstråk skapas i närtid**. Kommunen är inte huvudman för allmän platsmark, d.v.s. natur med redovisade gångstråk, inom planområdet Vålösundet Ö del 6. Vi önskar därför att kommunen förmår markägaren att i **närtid** skapa denna förbindelse eller alternativt överenskommer med markägaren om att kommunen får utföra gång-cykelleden i egen regi.*

Verksamhetsområden

Broängen (V2)

Kommunen: Området är idag tänkt som både handelsområde och industriområde ... Verksamheter som skulle kunna stå i konflikt med hamnverksamhet bör undvikas.

- *Verksamhetsområdets norra del nedanför Stenfallet redovisas i gällande översiktsplan som grönområde i avsnittet "Park, vistelse och naturområden" under rubriken 3:6 - Varnumsviken står: Strandområdet från yttre hamnen via Marieberg- Ålkärr- Östervik- Gustavsvik och vidare till Kroksvik skall utgöra ett sammanhängande och tillgängligt grönområde. En gång- och cykelväg skall anläggas så sjö nära som omständigheterna medger. Längs området skall befintliga kultur- och naturmiljöer värnas och förstärkas....*
- *Det är mycket viktigt att denna målsättning behålls. Hela området nedanför Stenfallet inklusive utfyllnadsområdet har unika möjligheter att bli ett attraktivt vistelseområde vid Varnumsviken. Stickvägar från gång- och cykelleden anordnas lämpligen till vistelseytor vid vattnet med utsikt över Varnumsviken, hamnen och fartygen.*
- *Nuvarande kajlängd och upplagsytor är väl tilltagna även för en betydligt ökad godsomsättning. Ett grönområde utgör heller inget absolut hinder för att en del av området senare tas i anspråk för hamnens verksamhet. Under rubriken "Hamn och Sjöfart" konstaterar kommunen: "Dagens ytor bedöms alltså räcka för detta (d.v.s. hamnverksamheten) men hamnens infrastruktur bör kompletteras ...."*

Marielund (V7)

Området redovisas som industriområde ända fram till Haga koloniområde och rekreationsstråk G3 som leder till vandringsleden längs det biotopskyddade området Varnans bäckdal.

- *Industriområdet minskas i den östra delen så att ett ca 100 m brett skogsområde lämnas orört mot koloniområdet och vandringsleden till "Varnans Bäckdal".*
- *Kommunen bör överväga att utöka industriområdet norr ut på mark som ägs av kommunen och då även för annan verksamhet än industri, som alternativ till att bygga på värdefull jordbruksmark vid Norra Höja (V12). Ett markområde bör reserveras för framtida väg från verksamhetsområdet till RV 26 för att avlasta trafiken genom bostadsområdet Marielund.*

Harberget (V10)

Området är planlagt för industri och föreslås utökas något.

- *Det bör framhållas att utökningen som föreslås längs RV 26 har ett bra "annonsläge" och därför också är lämpligt för handel. Vi anser att etablering av handel här är avsevärt mycket bättre markanvändning än att bygga på jordbruksmarken vid Norra Höja (V12). Detta framgår tydligt av lagtexten i 3 kap Miljöbalken.*

Norra Höja (V12)

Kommunen: "Avsikten är att möjliggöra såväl handel som verksamheter som komplement och utveckling av det som sker inom det befintliga Drevstaområdet. Befintligt verksamhetsområde är redan idag planlagt som industriområde och så även den jordbruksmark som omger befintliga verksamheter."

- *Området som redovisas i förslaget till översiktsplan sträcker sig avsevärt längre söder ut på jordbruksmarken än det område som redovisas i planprogrammet för Norra Höja 3:2 som ställdes ut för samråd 2016 och omfattar även en stor yta söder om den mark kommunen köpt in.*
- *I planprogrammet motiveras verksamhetsområdet: "I Kristinehamn finns det efterfrågan på att kunna lokalisera större handelsetableringar (sällanköp och skrymmande varor) i anslutning till vägar med höga trafikflöden" ..... "Lämpligtvis utformas planen så att handelsetableringar placeras närmast riksväg 26 pga. skylt- och exponeringsläge..."*
- *Planprogrammets behovsbedömning redovisar avseende påverkan på hushållningsbestämmelser och riksintressen enligt 3 - 4 kap MB: "Påverkan är liten. Planens genomförande bedöms inte påverka riksintresset för kommunikationer för väg och järnväg."*
- *Det är förvånande att kommunen anser att exploatering av jordbruksmarken vid Höja har liten påverkan. – 3 kap 4 § Miljöbalken lyder: "Jord- och skogsbruk är av nationell betydelse.... Brukningsvärd jordbruksmark får tas i anspråk för bebyggelse eller anläggningar endast om det behövs för att tillgodose väsentliga samhällsintressen och detta behov inte kan tillgodoses på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt genom att annan mark tas i anspråk. ..."*
- *Boverket definierar begreppet riksintresse enligt följande: "Begreppet riksintresse används om två olika typer av områden. Dels större områden som riksdagen beslutat om i 4 kap. miljöbalken dels områden som är riksintressen enligt 3 kap. miljöbalken och där den ansvariga nationella myndigheten har ett ansvar för att ange anspråk"*
- *Från sammanfattningen i Jordbruksverket rapport "Väsentligt samhällsintresse? Jordbruksmarken i kommunernas fysiska planering" (Rapport 2013:35) citeras nedanstående: "Lagstiftningen i 3 kapitlet 4 § miljöbalken anger en mycket restriktiv hållning till att upplåta jordbruksmark till bebyggelseändamål. Ändå visar vår kartläggning att beslut kring markanvändningen i stor utsträckning påverkas av kommunala markinnehav och externa intressens efterfrågan på mark. Detta överensstämmer inte med lagstiftningens långsiktiga perspektiv på resurshushållning." .... "Hänsynen till MB 3:4 ska en kommun uppfylla genom att i sin översiktsplan formulera vad som är väsentliga samhällsintressen, väga dessa mot fortsatt jordbruksdrift och pröva alternativa lokaliseringar i område för område."*
- *I regeringens utredning Planering och beslut för hållbar utveckling, SOU 2015:99, framhålls: "Att jordbruksmarken en viktig naturresurs som bör hanteras långsiktigt så att brukningsbar mark finns tillgänglig även i framtiden är enligt utredningens bedömning uppenbart."*
- *Kommunen redovisar inte de "väsentliga samhällsintressen" som har så stor vikt att värdefull jordbruksmark kan tas i anspråk. Kommunen gör heller ingen analys om denna verksamhet kan lokaliseras på annan mark. Området planlades som industriområde 1967! – Nu är det 2018! – Miljöbalken trädde i kraft 1999!*

- *Om kommunen efter sammanvägning av "väsentliga samhällsintressen" finner att jordbruksmark vid Norra Höja kan bebyggas så skall detta begränsas till området söder om Varnumsleden och då endast mellan infarten till befintlig industri och järnvägen. På så sätt förfulas heller inte stadens entré från söder.*

Utredningsområden

Presterudsområdet (U1)

Kommunen: Detaljplanläggning pågår.

- *Förslag till detaljplan är nu ute på samråd, utredningsområdet behöver därför inte tas upp i översiktsplanen. Eventuellt kan utredningsområdet i stället omfatta norra delen av rekreationsområde R1, i anslutning till "körplan" som är kraftigt påverkat av militären och där det också förekommer viss näringsverksamhet.*

Östra Vålösundet (U2)

Kommunen: Fortsatt detaljplanering krävs för bostäder och för att på sikt låta Tranvägen fortsätta söder ut.

- *Problematiken kring så kallad stadsutglesning, dvs. långt till service och beroendet av bil bör beaktas.*
- *Tranvägens förlängning söder ut bör utföras i närtid för att minska trafiken och värna rekreationsmiljöerna längs Vålösundet. Tillkommande byggrätter i de färdiga planerna längs Vålösundet och på Strandudden riskerar redan nu att försämra rekreationsmiljön vid Vålösundet och vid Picasso.*

Presterudsudde (U3)

Kommunen: Områdets läge i stråket mellan centrala staden och skärgården gör det intressant för rekreationsändamål.

- *Området skall i sin helhet utvecklas och vårdas som ett naturområde och då även ängsmarken öster om tennisbanorna.*
- *En strandnära rekreationsled dras genom området för att anslutas till det stråk som x-markerats, som tillgängligt för allmän gångtrafik, genom Presteruds camping.*

Kvarndammen (U5)

Kommunen: Området bedöms vara lämpligt för exempelvis bostäder.

- *Området bevaras som naturområde/park. Den del av området som i dag inte är bebyggt utgörs av bostadsnära kvartersskog (del av Lisas höjd) och tidigare campingområdet samt Kvarndammen med det gröna stråket längs Vassgårdaälven.*
- *Platsen bör utformas som en attraktiv entré till rekreationsområdet Lisas Höjd, Kaffeberget och Hultet (R3). Det kulturella inslaget med dammar och lämningar efter tidigare kvarnar bör också lyftas fram. Byggnaderna på området med toaletter och omklädningsrum ger bra möjligheter att på platsen bedriva "naturskoleverksamhet". I dag bedriver kommunen i samarbete med KFUM idrottsskola på området.*
- *Nya bostäder skall inte planeras på grund av närhet till markreservat för ny järnväg, vilket påpekas i avsnittet "Markreservat järnväg".*

Folkets park (U6)

Kommunen: Området som tidigare fungerat som folkpark har tappat sin funktion och föreslås utredas för bostadsändamål delat med befintlig användning som förskolemiljö.

- *Området bör vara grönområde med en väl tilltagen utomhusyta till förskolebarnen.*

Stensta (U7)

Kommunen: För att stärka Kristinehamn som intermodal knutpunkt, möjliggöra logistikverksamhet i strategiska lägen... Området kan även vara intressant för masshantering.

- *En yta för masshantering ordnas snarast som ersättning för de platser som används inom t.ex. Sannaheden och Rekreationsskog Presterud (R1). Även masshanteringsområdet inom verksamhetsområde Harberget (V10) bör avvecklas och marknadsföras för annan verksamhet.*

Tätortsnära rekreationsskog

Kommunen: "De tätortsnära rekreationsskogarna består av större skogsområden som redan nyttjas för rekreatiönsändamål och som i framtiden kan behöva inrymma mer av rekreatiönsvärden för olika målgrupper. ---- Här bedrivs skogsbruk med stor hänsyn till bebyggelse, säker rekreation, sociala värden och upplevelsen av en naturlig skog."

- *I grönstrukturplanen för den tätortsnära skogen bör en hållbar skötsel utvecklas, där det prioriterade målet inte är produktion utan att utveckla skogens sociala, biologiska och kulturella värden.*
- *En grönstrukturplanen bör snarast tas fram där de "ställningstagande" som redovisas inom rutan på sidan 49 vidareutvecklas och fastställs.*

Rekreationsskog – Presterud (R1)

Kommunen: "Den före detta A9-skogen är en tätortsnära rekreationsskog som har god potential att vidareutvecklas och användas mer i takt med att ytterligare bostäder tillkommer i östra Vålösundet".

- *Det bör utredas hur norra delen av området i anslutning till "körplan" skall användas. Området är sedan tidigare kraftigt påverkat av militären och nu finns där viss näringsverksamhet.*
- *Skjutbanorna söder om Brukshundklubben(F8) redovisas inte på kartan. Verksamheten kan visa sig olämplig då ytterligare bostäder tillkommer i östra Vålösundet.*
- *Det bör betonas att området är en länk ner mot Jutviken och vidare söderut till rekreatiönsområdet längs vänerkusten ner mot Bobacksviken (Kungens Rastplats).*

Rekreationsskog – Åsen (R2)

Kommunen: Rekreationsskogen Åsen vilken är viktig att trygga för att behålla den här typen av tätortsnära rekreationsskog.

- *Namnet Åsen är missvisande. – Markerat området heter Harberget.*
- *Även "Åsens skogen" bör ingå i rekreatiönsområdet och markeras på kartan. Området kallas då lämpligen Åsen – Harberget. En gångtunnel mellan de båda skogsområden finns i dag under Varnumsleden.*

- *Ett nätverk av stigar och leder löper genom området. Kommunen är markägare endast på en mindre del av området. Ledsystemet bör struktureras och ett naturvårdsavtal med markägaren upprättas för hela området med störst hänsyn i anslutning till lederna.*

Rekreationsskog-Hultet (R3)

Kommunen: "Hultet är ett av kommunens mer välanvända rekreationsområden. Här finns eljusspår och på vintern skidspår ..."

- *Det bör förtydligas att det stora rekreationsområdet R3 består av skogsområdena Lissas Höjd, Kaffeberget samt området vid Hultet. Kaffeberget är ett mycket välbesökt tätortsnära rekreationsområde medan Hultet mer utnyttjas för motion och träning.*
- *Vid Kvarndammen finns möjlighet att skapa en välkomnande entré till vandringslederna.*

Rekreationsskog Stensta (R4)

Kommunen: Med närhet från stadsdelarna Sandfallet, Stenstaliden, Marieberg och Strand har vi Stenstaskogen som också är ett välanvänt rekreationsområde...

- *Det bör poängteras att E18 är en barriär som hindrar boende i Strand att enkelt nå skogsområdena öster E18.*

Gröna rekreationsstråk i tätorten

Kommunen: Viktiga centrala rekreationsstråk i Kristinehamn bygger på att vidareutveckla de naturliga gröna stråken längs Vålösundet och Varnumsviken och vidare längs Vänerkusten.

- *Redovisning av gröna stråk måste kombineras med en grönstrukturplan. Det vill säga ett politiskt dokument som beskriver "hur mycket grönt" det skall vara längs de gröna stråken.*
- *Kommunen uttrycker att gröna stråk längs Vänerkusten bör utvecklas. På flera ställen i översiktsplanen beskrivs kopplingen till Väneren som mycket viktig för stadens identitet och utveckling. Stråken **Vålön -Sibberön** och stråket längs **Possebergslandet** skall därför framhållas i översiktsplanen.*

Norrut mot Gustafsvik (G1)

Kommunen: Detta stråk kan vidareutvecklas för att stärka kontakten mot vattnet ...

- *Under rubriken "3:6 – Varnumsviken" i översiktsplanen från 2006 står: "Strandområdet från yttre hamnen via Marieberg-Ålkärr-Östervik-Gustavsvik och vidare till Kroksvik skall utgöra ett sammanhängande och tillgängligt grönområde. En gång- och cykelväg skall anläggas så sjönära som omständigheterna medger."*
- *En vidareutveckling av stråket från Sjöviksgatan mot centrum bör ske snarast, trots problematiken längs stranden utanför kvarteren Vale och Mimer.*
- *Norr om hamnen på utfyllnadsområdet, "Sibirien", anläggs ett grönområde. Se kommentar under verksamhetsområde Broängen (V2).*

Sydväst ut mot skärgården (G2)

Kommunen: Ett rekreatiionsstråk sydväst ut mot Skärgården och vidare ner längs Vålösundet och söderut från Jutviken kan av samma skäl stärkas för att lyfta flera av stadens viktiga besöksmål.

- *Rekreatiionsstråkets sträckning genom Presterudsområdet (U1) har kommenterats under rubriken utredningsområden. Under rubriken fritidsområden kommenteras Sannaheden (F1). Det gröna stråket söder ut från Jutviken längs **Possebergslandet** samt stråket längs vandringsleden **Vålön - Sibberön** måste lyftas fram och stärkas.*

Possebergslandet

- Benämningen avser kuststräckan mellan Jutviken och Bobacksviken. Enligt den naturvård-inriktade skötselplanen för arméns övningsområde skulle skogen längs Vänern skötas med speciell inriktning på friluftslivet.
- I översiktsplanen 2006 under rubriken "3:7 Vålösundet" står: – "Strandområdet från inre hamnen via Sannaområdet, Presterud, Vålösundet, Jutviken och vidare mot Bobacksviken skall så långt som möjligt vara sammanhängande och tillgängligt för allmänheten". En sådan förbindelse finns också inritad och beskriven i detaljplanerna för Vålösundet Östra 5 och 6.
- När arméns verksamhet upphörde verkade Sällskapet för Naturskydd och kommunen för att området fortsatt skulle skötas med inriktning på friluftsliv och naturvård, skogsstyrelsen delade denna målsättning (Skrivelser bilaga 1,2 och 3).
- Sveaskog beslöt att avsätta delar av området för friluftsliv och naturvård vilket framkom i en artikel i Värmlands folkblad (Artikel bilaga 4). Sveaskogs ställningstagande styrks av redovisningen på "Karttjänsten Skyddad skog" (<http://skyddadskog.se/>) där skogsbolagens frivilliga avsättningar redovisas.
- På sidan 45 i den fördjupade översiktsplanen över Vålösundet Östra, som är antagen av fullmäktige, kan man läsa: "Området mellan Jutviken och Bobacksviken intar i sammanhanget en särskild ställning. Denna sträcka är den idag den enda, i stort sett helt, obebyggda och allmänt tillgängliga strandsträckan inom cykelavstånd från staden. Denna sträcka bör i framtiden hållas fri från bebyggelse. Ett ev. kommunalt markövertagande och ev. åtgärder för friluftslivet bör utredas i ett separat projekt eller inom ramen för arbetet med den kommunövertäckande översiktsplanen".
- *Tidigare kommunala beslut och ställningstagande skall befastas i den nya översiktsplanen. Kuststräckan kan utgöra en del i det sammanhängande rekreatiionsstråk runt Vänern som beskrivs på sidan 117.*
- *Sveaskogs avsättningen för friluftsliv och naturvård är frivillig och inte långsiktigt säkrad. Kommunen bör snarast träffa avtal med Sveaskog som säkrar en naturvårds och friluftsinriktad skötsel med möjlighet för kommunen att anordna anläggningar och leder för att främja friluftslivet.*

Vålön - Sibberön

- Badplatsen vid Sandviken är mycket välbesökt. På flera platser längre ut längs öns ostsida finns lämpliga platser för "klippbad" i avskildhet. En vacker vandringsled leder ut till Naturre-servatet Sibberön. Ett hot om avverkning gjorde att naturreservat bildades för de flitigt besökta öarna Kalvön och Sibberön.
- Leden Vålön, Kalvön, Sibberön marknadsförs av kommunen som "Vandringsled", på Kalvön och Sibberön har kommunen gjort betydande satsningar för att stimulera friluftslivet.

– Längs leden över Vålön har markägaren bedrivit skogsbruk med stor naturhänsyn, flera partier har karaktären av naturskog.

- Kommunen bör upprätta ett naturvårdsavtal med markägaren som skydd för den attraktiva naturmiljön längs leden över Vålön och som också möjliggör anordningar för friluftslivet.

Varnan, Lötälven, Haga och Hultet (G3)

- Under rubriken G3 är två vitt skilda stråk sammanförda, i följande kommentarer behandlas Varnan under rubrik G3a och Vassgårdäälven/Hultet under rubrik G3b. Även i översiktsplanen bör dessa stråk skiljas med unika beteckningar.
- Under rubriken "3:8 - Stadens vattendrag" i 2006 års översiktsplan redovisas: Stränderna längs Varnan, Vassgårdäälven och Lötälven skall från sina källflöden till Varumsviken vidareutvecklas till spridningskorridorer in till stadsmiljön för växt och djurliv. – Denna inriktning skall fortsatt vara vägledande i den kommunala planeringen men får inte hindra att rekreationsstråken längs vattendragen utvecklas.

Varnan (G3a)

- Ett sammanhängande grönt rekreationsstråk skall så långt möjligt skapas från stadens centrum till befintlig vandringsled längs biotopskyddet "Varnans Bäckdal".
- Det är önskvärt att grönområdet längs Varnan i kv. Björktrasten integreras med kommande skolgårdsmiljö, så att ett sammanhängande större grönområde skapas enligt intensionen i gällande översiktsplan och blir tillgängligt för såväl elever som allmänhet.
- I verksamhetsområde "Marielund V7" minskas industriområdet i den östra delen så att ett ca 100 m brett skogsområde lämnas orört mot koloniområdet och vandringsleden till "Varnans Bäckdal".

Vassgårdäälven/Hultet (G3b)

Detta stråk följer Vassgårdäälven från Björklundsdammen till Kvarndammen för att sedan vika av längs vandringslederna över Lisas Höjd och Kaffeberget till Hultet.

- Kulturmiljön vid Hembygdsgården vårdas och utvecklas.
- Området vid Kvarndammen utvecklas i den inriktning som beskrivs i kommentarerna till utredningsområde "Kvarndammen U5".
- Som ett alternativ till leden genom skogen bör en cykelled redovisas som leder förbi trafikplatsen vid Övre Kvarn, från McDonalds, under E18, till vägen mot Hultet. En upprustning av befintlig "cykelstig" längs denna sträcka höjer trafiksäkerheten och underlättar också att ta cykeln till staden från närliggande landsbygd.

Lötälven (G4)

Kommunen: Att lyfta ett stråk längs Lötälven kan också ge Älvängsparken ett mervärde.

- Stråket utvecklas vidare på befintlig gc-väg till Järsberg. Järsberg har i denna ÖP liksom i tidigare markerats som kulturhistorisk miljö på landsbygden.
- Stråket kan utvecklas som en del av en sammanhängande cykelled som från Järsberg via en kort bit på Visnumskilsvägen leder genom Presterud rekreationsskog(R1) och sammankopplas med lederna mot skärgården (G2)

Fritidsområden

Sannaheden (F1)

Kommunen: Området behöver fortsätta att utvecklas..... och kan stärkas med ytterligare inslag som förbättrar platskänslan och tillgängligheten. Till exempel bygga ut rekreationsstråket enligt tankarna med G2.

- *Från detaljplanen för Sannaheden från 2005 citeras: "I planen illustreras en ny gc-väg som skall byggas längs vattnet och sträcka sig från Kristinehamns centrum, genom hela planområdet". – En skötselplan utarbetades 2005 "med målsättningen att skapa ett naturskönt rekreationsområde mellan Vänern och fotbollsplanerna".*
- *Det är viktigt att detaljplanen och skötselplanens målsättning förverkligas. Grönområdets betydelse framstår som allt viktigare ju fler bostäder som byggs på Sannakajen.*

Sättrastugan (F6)

Utdrag från text Rekreationsskog R2: "..... Sättrastugan där viss föreningsverksamhet bedrivs sedan många år tillbaka."

- *Området, Sättrastugan, Ämtfalla, Myrtorp och ner mot Fågelmossen bör redovisas och utvecklas som rekreationsområde vintertid då det är snö. Området är mer snösäkert än Hultet och lämpar sig mer för familjeåkning och rekreation än de mer krävande "svettisspårerna" vid Hultet.*
- *Vintrarna blir allt snöfattigare och skidspår i skogsterräng har varit svår att upprätthålla, det oplogade vägnätet vid Sättra har därför under många år utnyttjats för skidåkning. Under senare år har kommunen varit behjälplig med spårningen. Trots att vindkraft byggts ut i området finns det fortsatt goda möjligheter att dra spår på oplogade vägavsnitt.*

LIS-områden

Enligt miljöbalken skall kommunerna vara restriktiva när de pekar ut LIS-områden nära tätorter och vid Vänern (Samt några andra uppräknade sjöar) om det råder stark efterfrågan på mark för bebyggelse i området.

- *Vi kan inte bedöma om varje utpekat område uppfyller miljöbalkens intentioner för att utpekas som LIS-område. Vi hoppas därför, i likhet med kommunen, på kompetenta överväganden av länsstyrelsens vid dess granskning. – Vi framför följande.*

Generell synpunkt för LIS-område.

Enligt Miljöbalken är syftet med att utpeka LIS område är att långsiktigt stimulera utvecklingen på landsbygden samtidigt som det skall finnas god tillgång till strandområden för allmänheten och för att bevara goda livsvillkor för djur och växter.

- *Sällskapet för Naturskydd anser att ovanstående syfte bäst och kanske endast uppnås om strandskyddet inom LIS-områden upphävs med stöd av detaljplan.*

L 1 t.o.m. L 8. LIS-områden vid Skagern

Området närmast Skagern inom Kristinehamns kommun är tätbebyggt, flera strandområden är bebyggda. Strandskyddet uppgår till 100 m.

- *Vi ifrågasätter starkt att ytterligare stränder bebyggs. Eftersom strandskyddet endast är 100 m kan attraktiva lägen för nya bostäder skapas utanför strandskyddat område. Stränderna blir på så sätt tillgängliga för samtliga boende samtidigt som fler bostäder med ett attraktivt läge möjliggörs.*
- *Vi anser att samtliga föreslagna LIS-områden vid Skagern tas bort. Bostäder närmare stranden än 100 m kan ändå prövas genom dispenser eller upphävande i detaljplan. Ett upphävande genom detaljplan innebär att ett område längs vattnet där allmänheten har tillträde säkras.*

L 14. Baggerud.

Fastigheten Baggerud 1:1 förvärvades av Kristinehamns Kommun år 1974 men är numera privatägd. Kommunen utnyttjade då sin förköpsrätt med motiveringen att fastigheten bestod av mycket vacker natur med rika möjligheter till bad och friluftsliv samt att området var det enda obebyggda vid Vänern. Kommunens målsättning för området var att i första hand tillgoda det rörliga friluftslivets behov, att naturen skulle skonas och att planeringen av området skulle inriktas på minsta möjliga förslitning i framtiden.

- *Nuvarande detaljplan ger stöd åt denna målsättning. Även en förändrad detaljplan måste fortsatt säkra allmänhetens möjlighet att uppleva vänerhavets storhet i en opåverkad naturmiljö.*

L16. Nore

Nore ligger vid Ölmeviken som är Natura 2000-område. För Natura 2000-området är det överordnade syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper, habitatarter och fågelarter som utgjort grund för utpekandet av området. I länsstyrelsens bevarandeplan redovisas faktorer som utgör eller kan utgöra ett hot mot naturtypen och dess bevarandetillstånd.

- *Nedanstående faktorer som länsstyrelsen redovisar som hot förstärks om ytterligare bostäder tillåts vid Ölmeviken*
  - Exploatering av strandområdet, vilket är negativt för möjligheten att upprätthålla naturliga strandmiljöer
  - Vasslätter, som är negativ för fågelarter som är beroende av vass som livsmiljö, t.ex. rördrom och brun kärrhök.
  - Utsläpp av föroreningar från punktkälla, t ex avlopp, industri, täkt eller annan verksamhet, vilket kan försämra vattenkvaliteten.
- *Sällskapet för Naturskydd motsätter sig ytterligare bostäder vid Ölmeviken. Föreslaget Lis-område skall tas bort från förslaget till ÖP.*

L 17. Långenäs.

Kommunen anser att det finns möjlighet att skapa förutsättningar för en näringsverksamhet i form av camping. Ett LIS-område för verksamhet föreslås.

- *Området ligger inom högexploaterad vänerkust där kommunen skall vara restriktiv vid utpekande av Lis-områden. Väster om förslaget område finns orörd natur med klippstrand mot väster. – Ett attraktivt område för naturnära friluftsliv och turism.*

- *Det kan vara positivt om ett mindre antal stugor för kortvarig uthyrning öppnar området för besökare. – Men det går inte att i en detaljplan föreskriva att stugorna inte får långtidshyras eller till slut friköpas vilket riskerar att även detta område privatiseras. – Och allmänheten stängs ute.*

HÄNSYN – Natur och kulturmiljövärden

Naturvård

Kommunen anser att riksintresseområdena är tillgodosedda i form av formellt skydd där så behövs. (Förhållningssätt enl. rutan på sidan 113)

- *Enligt 4 kap. 2§ MB är Väneren med öar och strandområden riksintresseområde för rörligt friluftsliv och turism. Ett formellt skydd finns inom de områden där naturreservat bildats, men saknas för Vålön och Possebergslandet.*
- *Ett formellt skydd t.ex. genom naturvårdsavtal bör skapas för dessa områden så som framhålls i kommentarerna under rubriken Rekreatiionsstråk G2.*

Vattenkvalité

Endast tre vikar i hela Väneren har enligt vattendirektivets senaste statusklassning otillfredsställande ekologisk status. Två av dessa vikar Varnumsviken och Ölmeviken ligger i vår kommun

Länsstyrelsen skriver: "Den 12 december 2016 fattade vattendelegationerna i de fem vattendistrikten beslut om nya åtgärdsprogram, förvaltningsplaner och miljökvalitetsnormer för Sveriges vatten för perioden 2016 - 2021. Det innebär att vattenförvaltningen går in i en ny fas där ansvariga myndigheter och kommuner behöver se till att takten på vattenåtgärder ökar."

Ett "Lokalt vattenvårdsprojekt" för kommunen utarbetades 2009 - 2012, den åtgärdsstrategi som lades fram skickades sedan på remiss till berörda.

- *Efter att vattenvårdsprojektets åtgärdsprogram varit ute på remiss avstannade tyvärr arbetet. Det är bra att kommunen nu avser att fortsätta arbetet med vattenvårdsprojektet och integrera det i övrigt arbete till följd av vattendirektivet. (Enl. rutan sidan 117.)*
- *Beslutade miljökvalitetsnormer och när de skall uppnås redovisas endast i miljökonsekvensbeskrivningen som dock inte behandlas politiskt. För betona det politiska ansvaret bör de även redovisas i översiktsplanen som fastställs av fullmäktige.*

Friluftsliv och rekreation

I miljökonsekvensbeskrivningen (sid. 14) under rubriken **5.5 Grön Infrastruktur** redovisas viktiga ställningstaganden som påverkar naturmiljö, friluftsliv och rekreation.

- *Flera av dessa ställningstaganden bör även redovisas i översiktsplanen som fastställs av fullmäktige. Särskilt viktiga i det sammanhanget är åtgärds punkterna 1 och 2.*
– Åtgärd 1. "Utred ny finansieringsmodell för skogsförvaltning av rekreationsskogar."
– Åtgärd 2. "Anpassade skötselplaner för skogs- och grönområden så som grön infrastruktur inne tätorterna."

Grönstrukturplan

En kartläggning och inventering av kommunens grönstruktur har gjorts som underlag för en kommunal grönstrukturplan och för översiktsplanen. Inventeringen syftar till att identifiera grönstrukturen och ska utgöra underlag för att bestämma hur den ska användas.

- *Det är tråkigt att en grönstrukturplan inte tagits fram och att kommunen därför inte närmare redovisar det underlag avseende parker och kvartersskogar som använts vid arbetet med översiktsplanen. Grönstrukturen i tätorten är ett mycket viktigt stadsbyggnadselement med stort estetiskt innehåll och stor betydelse för människors välbefinnande. En grönstrukturplan som är väl förankrad hos allmänhet och kommunens anställda är mycket viktig i den kommunala planeringen.*
- *Förslag till grönstrukturplan måste snarast tas fram för att efter ett brett samråd och fullmäktiges beslut komplettera översiktsplanen som ett tematiskt tillägg.*

Sällskapet för Naturskydds yttrande har arbetats fram i en studiecirkel om översiktsplanen. Yttrandet har därefter granskats av föreningens styrelse.

Bengt Brunsell
Cirkelledare
2018-02-18

Sällskapet för Naturskydd i Kristinehamn.
Krets av Naturskyddsföreningen.
2018-02-22.

Lars Myr
ordf.

Bilagor tillhörande rekreationsstråk G2, Possebergslandet.

1. Sällskapet för naturskydds skrivelse 2005-03-08.
2. Skogsvårdsstyrelsens svar 2005-05-04
3. Kommunen MBN remissvar 2007-01-17
4. Sveaskogs svar via artikel i Värmlands Folkblad